

Βρυξέλλες, 12 Ιουνίου 2026
(OR. en)

10432/26

Διοργανικός φάκελος:
2025/0227(COD)

LIMITE

CADREFIN 281	COEST 471
POLGEN 162	COLAC 87
RELEX 815	COTRA 50
ACP 60	COWEB 86
DEVGEN 100	MAMA 145
COHOM 87	MOG 120
COHafa 51	PTOM 27
COAFR 178	ELARG 103
COASI 105	GLOBAL GATEWAY 41

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Συμβούλιο

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του μηχανισμού «Παγκόσμια Ευρώπη»
- Μερική γενική προσέγγιση

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 16 Ιουλίου 2025 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του μηχανισμού «Παγκόσμια Ευρώπη»¹.
2. Η πρόταση αποτελεί μέρος της δέσμης μέτρων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) της ΕΕ για την περίοδο 2028-2034. Η Επιτροπή προτείνει ο μελλοντικός κανονισμός για την «Παγκόσμια Ευρώπη» να ενσωματώσει και, ως εκ τούτου, να αντικαταστήσει ορισμένους υφιστάμενους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης².
3. Το προτεινόμενο ενδεικτικό κονδύλιο για τον μηχανισμό «Παγκόσμια Ευρώπη» ανέρχεται σε 200 δισ. EUR και συμπληρώνεται από χωριστό αποθεματικό για την Ουκρανία ύψους έως 100 δισ. EUR. Ο μηχανισμός διαρθρώνεται γύρω από έξι πυλώνες: Ευρώπη· Μέση Ανατολή, Βόρεια Αφρική και Περσικός Κόλπος· Υποσαχάρια Αφρική· Ασία και Ειρηνικός· Βόρεια και Νότια Αμερική και Καραϊβική· και έναν παγκόσμιο πυλώνα. Η εφαρμογή θα λάβει χώρα πρωτίστως μέσω γεωγραφικών προγραμμάτων, που μπορούν να προγραμματιστούν, τα οποία θα συμπληρώνονται από συνιστώσες που δεν επιδέχονται προγραμματισμό για την ανθρωπιστική βοήθεια, τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή, την ανθεκτικότητα, την ανταγωνιστικότητα και τις ανάγκες της αντιμετώπισης κρίσεων, της διαφύλαξης της ειρήνης και της άσκησης εξωτερικής πολιτικής. Η πρόταση αποσκοπεί επίσης στην αύξηση της ευελιξίας μέσω λιγότερων στόχων δαπανών, με την κατάργηση των δεσμευτικών θεματικών κονδυλίων και με τη μεγέθυνση του αποθεματικού αναδυόμενων προκλήσεων και προτεραιοτήτων, ώστε να αυξηθεί η ικανότητα της Επιτροπής να ανακατανέμει τους πόρους.
4. Στις 3 Δεκεμβρίου 2025 η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε σχετικά με τη νομοθετική πρόταση³.
5. Στις 5 Φεβρουαρίου 2026, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο γνωμοδότησε σχετικά με την πρόταση⁴.

¹ 11758/25 + ADD 1-4.

² ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη, ΜΠΒ III, διευκόλυνση για τη Μολδαβία, μέσο διευκόλυνσης για την Ουκρανία, διευκόλυνση για τα Δυτικά Βαλκάνια και χρηματοδότηση για ανθρωπιστική βοήθεια.

³ 16674/25.

⁴ 6359/26.

II. ΠΡΟΟΛΟΣ ΠΟΥ ΣΗΜΕΙΩΘΗΚΕ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

6. Η υποομάδα «Παγκόσμια Ευρώπη» της ad hoc Ομάδας για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (AHWP MFF Global Europe) ξεκίνησε τις εργασίες της τον Σεπτέμβριο του 2025 και εξέτασε την πρόταση της Επιτροπής σε 28 συνεδριάσεις. Η δανική Προεδρία εξέδωσε μια πρώτη ενοποιημένη συμβιβαστική πρόταση της Προεδρίας τον Δεκέμβριο του 2025.
7. Η κυπριακή Προεδρία, με βάση τις επακόλουθες κατ' άρθρο και θεματικές συζητήσεις στο πλαίσιο της AHWP MFF Global Europe, εκτόνησε περαιτέρω συμβιβαστικά κείμενα της Προεδρίας και, στις 20 Μαΐου 2026, ζήτησε πολιτική καθοδήγηση από την EMA σχετικά με τρία εκκρεμή ζητήματα, ιδίως το αποθεματικό αναδυόμενων προκλήσεων και προτεραιοτήτων, τη μετανάστευση και τον αναγκαστικό εκτοπισμό, καθώς και τους κανόνες εφαρμογής για τον πυλώνα Ευρώπη. Στις 3 και 10 Ιουνίου 2026, η EMA διεξήγαγε συζητήσεις σχετικά με δύο περαιτέρω αναθεωρημένες ενοποιημένες συμβιβαστικές προτάσεις της Προεδρίας⁵, με σκοπό την προετοιμασία του φακέλου για την επακόλουθη έγκριση μερικής γενικής προσέγγισης από το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων στις 16 Ιουνίου. Κατά την τελευταία συζήτηση της EMA σχετικά με το σχέδιο κανονισμού, οι αντιπροσωπίες εξέφρασαν ευρεία υποστήριξη για το συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας που περιέχεται στο έγγραφο ST 10149/26, αλλά καθώς κάποιες από αυτές πρότειναν ορισμένες νέες ήσσονος σημασίας αλλαγές, η Προεδρία αποφάσισε να εισαγάγει περιορισμένο αριθμό στοχευμένων τροποποιήσεων στο κείμενο για το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων που συνιστά τη βάση της μερικής γενικής προσέγγισης του Συμβουλίου.
8. Καθώς ο προτεινόμενος κανονισμός ανήκει στη δέσμη προτάσεων που συνδέονται με το ΠΔΠ, όλες οι διατάξεις του κειμένου που έχουν δημοσιονομικές επιπτώσεις ή αντιστοιχούν στα στοιχεία που αποτελούν αντικείμενο των οριζόντιων διαπραγματεύσεων για το ΠΔΠ, συμπεριλαμβανομένων νέων σημαντικών στοιχείων που προστέθηκαν από την κυπριακή Προεδρία, έχουν τεθεί σε αγκύλες και, ως εκ τούτου, εξαιρούνται από τη μερική γενική προσέγγιση, εν αναμονή περαιτέρω προόδου επί του ΠΔΠ. Οι διατάξεις αυτές εμφανίζονται στο κείμενο μεταξύ αγκυλών. Η AHWP MFF Global Europe διεξήγαγε ειδική συζήτηση σχετικά με τις διατάξεις αυτές κατά τη συνεδρίασή της στις 30 Απριλίου 2026, παρουσία του προέδρου της AHWP MFF και σύμφωνα με τις σχετικές μεθόδους εργασίας, με σκοπό την παροχή στοιχείων για την αξιολόγηση στο πλαίσιο της AHWP MFF.

⁵ 9734/26 και 10149/26.

III. ΠΡΟΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

9. Η πρόταση εξετάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο κοινής διαδικασίας AFET-DEVE, με εισηγητές τον Michael Gahler (EPP, ΓΕ) και τον Robert Biedroń (S&D, ΠΛ). Οι επιτροπές BUDG, CONT, FEMM, LIBE και PECH κλήθηκαν να γνωμοδοτήσουν. Το σχέδιο έκθεσης των εισηγητών εκδόθηκε στις 17 Απριλίου 2026 και παρουσιάστηκε σε κοινή συνεδρίαση των επιτροπών AFET-DEVE στις 5 Μαΐου, εγκαινιάζοντας επίσημα το στάδιο ουσιαστικού ελέγχου και τροποποίησης των επιτροπών. Η έγκριση της τελικής έκθεσης από τις επιτροπές AFET και DEVE προβλέπεται επί του παρόντος για τις 15 Οκτωβρίου, ενώ η ψηφοφορία της ολομέλειας σχετικά με τη διαπραγματευτική εντολή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αναμένεται τον Νοέμβριο του 2026.

IV. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

10. Τα κύρια στοιχεία του συμβιβαστικού κειμένου μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:
- α) Το μοντέλο **διακυβέρνησης** που προτείνεται στο συμβιβαστικό κείμενο καταδεικνύει σαφή ενίσχυση και διάρθρωση της συμμετοχής του Συμβουλίου και των κρατών μελών σε όλα τα στάδια του κύκλου εφαρμογής. Σε στρατηγικό επίπεδο, το Συμβούλιο διαδραματίζει κεντρικό ρόλο μέσω ετήσιων στρατηγικών συζητήσεων που βασίζονται σε εκθέσεις στρατηγικής της Επιτροπής και μέσω του πλαισίου τακτικής υποβολής εκθέσεων, διασφαλίζοντας συνεχή πολιτική καθοδήγηση. Αυτό συμπληρώνεται από συστηματικές ροές πληροφοριών από την Επιτροπή, όπως τακτικές και έγκαιρες ενημερώσεις σχετικά με την εφαρμογή του μηχανισμού, συμπεριλαμβανομένης της κατάστασης προόδου του προγραμματισμού, και από την υποχρέωση της Επιτροπής να λαμβάνει υπόψη τις απόψεις που εκφράζει το Συμβούλιο.

Ο ρόλος των κρατών μελών ενισχύεται μέσω διαρθρωμένων διαβουλεύσεων και συχνών ανταλλαγών πληροφοριών με την Επιτροπή στο πλαίσιο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένων κοινών συζητήσεων σχετικά με τα σχέδια δράσης. Αν και δίδεται έμφαση στην απαίτηση να τηρεί η Επιτροπή ενήμερο το Συμβούλιο και να λαμβάνει υπόψη τις απόψεις του, η διαδικασία εξέτασης στο πλαίσιο της επιτροπολογίας παραμένει ο βασικός κανόνας για την έγκριση πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων, καθώς και σχεδίων δράσης και μέτρων. Η διαδικασία αυτή ενισχύεται μέσω της συμπερίληψης της ρήτρας «μη διατύπωσης γνώμης» και της δυνατότητας της επιτροπής να συνέρχεται σε διάφορες μορφές, διασφαλίζοντας παράλληλα τον κατάλληλο συντονισμό. Παράλληλα, η διακυβέρνηση ενισχύεται μέσω του Συμβουλίου Επενδύσεων «Παγκόσμια Ευρώπη», στο πλαίσιο του οποίου τα κράτη μέλη παρέχουν στρατηγική και επιχειρησιακή καθοδήγηση και λαμβάνουν λεπτομερείς εκθέσεις σχετικά με τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, καθώς και τις συνδυαστικές πράξεις και τα χρηματοδοτικά μέσα.

Η συμβιβαστική πρόταση διασφαλίζει ισχυρό δημοσιονομικό έλεγχο, καθώς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, ασκούν εξουσίες λήψης αποφάσεων επί των βασικών μηχανισμών ευελιξίας, συμπεριλαμβανομένων του αποθεματικού αναδυόμενων προκλήσεων και προτεραιοτήτων και των μεταφορών μεταξύ πυλώνων. Επιπλέον, όσον αφορά την εποπτεία, την προβλεψιμότητα και τη λογοδοσία, ένα κατάλληλο επίπεδο υποχρεώσεων ενημέρωσης και μηχανισμών διαβούλευσης διασφαλίζει ότι το Συμβούλιο ενημερώνεται τακτικά και είναι σε θέση να επηρεάζει τα βασικά στάδια του προγραμματισμού και του κύκλου εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένης της εκπόνησης των πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων, των προσαρμογών του προγραμματισμού, των μέτρων που σχετίζονται με τη μετανάστευση, των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων και των σχεδίων βάσει επιδόσεων. Συνολικά, τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν τη σταδιακή ουσιαστική ενίσχυση του ρόλου του Συμβουλίου στη διακυβέρνηση του μηχανισμού, μέσω του συνδυασμού της στρατηγικής και της πολιτικής καθοδήγησης καθώς και του εκ των υστέρων ελέγχου.

- β) Οι τροποποιήσεις που αφορούν το **αποθεματικό αναδυόμενων προκλήσεων και προτεραιοτήτων** ενισχύουν περαιτέρω τον έλεγχο του Συμβουλίου επί της κινητοποίησης και της χρήσης του αποθεματικού. Ειδικότερα, όσον αφορά τις αυτόνομες μεταφορές, θεσπίζουν ενισχυμένη υποχρέωση της Επιτροπής να παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες πριν από κάθε ανακοίνωση ή κινητοποίηση κονδυλίων από το αποθεματικό και να λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις του Συμβουλίου. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις καθιερώνουν έναν πιο διαρθρωμένο και τακτικό διάλογο, απαιτώντας από την Επιτροπή να συμμετέχει σε ανταλλαγές απόψεων με το Συμβούλιο τουλάχιστον δύο φορές ετησίως, ιδίως πριν από τυχόν σχεδιαζόμενες κινητοποιήσεις του αποθεματικού, και να λαμβάνει υπόψη τις θέσεις του. Το εύρος των σκοπών για τους οποίους μπορεί να χρησιμοποιηθεί το αποθεματικό έχει περιοριστεί κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι κινητοποιήσεις θα συνιστούν απόκριση σε απρόβλεπτες περιστάσεις ή θα αντιμετωπίζουν νέες ανάγκες ή αναδυόμενες προκλήσεις.
- γ) Οι τροποποιήσεις σχετικά με τη **μετανάστευση και τον αναγκαστικό εκτοπισμό** αντικατοπτρίζουν μια ισορροπημένη και ολοκληρωμένη προσέγγιση, η οποία ενσωματώνει ρητά τις θετικές διαστάσεις της διαχείρισης της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένων των κινήτρων και μιας ενισχυμένης λογικής «αναλογικών κερδών». Ταυτόχρονα, ο μηχανισμός αναστολής που συνδέεται με την υποχρέωση των χωρών-εταίρων βάσει του διεθνούς δικαίου για επανεισδοχή των υπηκόων τους εξορθολογίζεται, αποσαφηνίζεται και τροποποιείται, μεταξύ άλλων προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή με τον στόχο της ΕΑΒ. Η αποτελεσματικότητά του ενισχύεται μέσω μειωμένου αριθμού εξαιρέσεων και ευρύτερου καταλόγου παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης αναστολής. Είναι σημαντικό ότι το συμβιβαστικό κείμενο διατηρεί τη συνολική επιλεξιμότητα ΕΑΒ για το 90 % των δαπανών στο πλαίσιο του μηχανισμού. Επιπλέον, ο ρόλος του Συμβουλίου ενισχύεται στον μηχανισμό αναστολής μέσω της θέσπισης απαίτησης η Επιτροπή να διαβουλεύεται με το Συμβούλιο σχετικά με την πολιτική σκοπιμότητα οποιασδήποτε απόφασης στο πλαίσιο του μηχανισμού.

- δ) Οι τροπολογίες σχετικά με τους **κανόνες εφαρμογής για τον πυλώνα Ευρώπη** αντικατοπτρίζουν την ισχυρή θέση πολλών αντιπροσωπιών για την ενίσχυση του μοντέλου διακυβέρνησης διά της ενίσχυσης του ρόλου του Συμβουλίου καθ' όλη τη διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης των σχεδίων βάσει επιδόσεων των εταίρων στο πλαίσιο του εν λόγω πυλώνα. Αυτό περιλαμβάνει την έκδοση εκτελεστικών πράξεων του Συμβουλίου σχετικά με τις προϋποθέσεις-πλαίσιο που ισχύουν για τα σχέδια βάσει επιδόσεων και, στην περίπτωση των εταίρων της διεύρυνσης, την έγκριση της θετικής αξιολόγησης των εν λόγω σχεδίων, με παράλληλη διατήρηση των εκτελεστικών πράξεων της Επιτροπής όσον αφορά τους εταίρους της Ανατολικής Γειτονίας. Όσον αφορά την Ουκρανία, οι προτεινόμενες λεπτομέρειες διακυβέρνησης αντικατοπτρίζουν την έκτακτη κατάσταση της χώρας και τον όγκο της στήριξης, γεγονός που απαιτεί διαφοροποιημένη προσέγγιση για τη διασφάλιση της προβλεψιμότητας και ισχυρή καθοδήγηση εκ μέρους του Συμβουλίου, μεταξύ άλλων μέσω εκτελεστικών πράξεων του Συμβουλίου για τη διαπίστωση της εκπλήρωσης των όρων πληρωμής. Επιπλέον, εισάγεται ειδική ρήτρα επανεξέτασης για την Ουκρανία, η οποία διευκρινίζει ότι η Επιτροπή μπορεί να προτείνει τροποποιήσεις των ρυθμίσεων διακυβέρνησης, εάν το απαιτεί η εξέλιξη της κατάστασης στη χώρα.
- ε) Οι τροποποιήσεις σχετικά με την **επιλεξιμότητα και την ευρωπαϊκή προτίμηση** διατηρούν την αρχή του ανοικτού και θεμιτού ανταγωνισμού και λαμβάνουν δεόντως υπόψη τους περιορισμούς που αντιμετωπίζουν οι εταίροι υλοποίησης, τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά και τους πρωταρχικούς στόχους για την αποτελεσματικότητα της ανάπτυξης. Ταυτόχρονα, θεσπίζουν ισχυρότερες και πιο στοχευμένες διατάξεις για την προώθηση της ευρωπαϊκής προτίμησης και της συμμετοχής των ευρωπαϊκών εταιρειών, με σκοπό την ενίσχυση της στρατηγικής αυτονομίας και της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης. Οι διατάξεις αυτές σταθμίζονται προσεκτικά ώστε να μην υπονομεύεται η συνεργασία με άλλους εταίρους. Για τον σκοπό αυτό, οι τροποποιήσεις εισάγουν σαφέστερη περιγραφή των στρατηγικών συμφερόντων της ΕΕ, προσδιορίζουν βασικούς στρατηγικούς τομείς, προβλέπουν τη δυνατότητα αυξημένης στήριξης για τη συμμετοχή οντοτήτων του ιδιωτικού τομέα από τα κράτη μέλη και προβλέπουν την εξέταση, κατά την επιλογή των εταίρων υλοποίησης, της ικανότητας και της ετοιμότητάς τους να εφαρμόζουν περιορισμούς επιλεξιμότητας. Επιπλέον, τα κράτη μέλη πρέπει να ενημερώνονται τακτικά, μέσω της επιτροπής «Παγκόσμια Ευρώπη», για τις αποφάσεις περιορισμού ή επέκτασης της επιλεξιμότητας.

- στ) Το συμβιβαστικό κείμενο διασφαλίζει ότι οι **υπερπόντιες χώρες και εδάφη** είναι επιλέξιμες και επιλέξιμα να επωφεληθούν από περιφερειακές και διαπεριφερειακές δράσεις που μπορούν να προγραμματιστούν και οι οποίες χρηματοδοτούνται από τα κονδύλια των γεωγραφικών περιοχών στις οποίες ανήκουν.
- ζ) **Οι υπόλοιπες τροποποιήσεις της Προεδρίας** περιλαμβάνουν ρήτρα λήξης ισχύος που ευθυγραμμίζει τη διάρκεια ζωής του μηχανισμού με την περίοδο του επόμενου ΠΔΠ, ενίσχυση των στόχων του μηχανισμού, μεταξύ άλλων μέσω μεγαλύτερης προβολής για την εξάλειψη της φτώχειας, τις χώρες της διεύρυνσης και της γειτονίας, διαγραφή της ανάθεσης εξουσιών στην Επιτροπή για την τροποποίηση του στόχου ΕΑΒ και του παραρτήματος II, και περαιτέρω ενίσχυση των γενικών αρχών που σχετίζονται με την αστάθεια, την ευαισθησία ως προς τη διάσταση του φύλου, την αποτελεσματική πολυμερή προσέγγιση και τη συμμετοχή των τοπικών αρχών, της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα. Το συμβιβαστικό κείμενο περιέχει ενισχυμένες διατάξεις σχετικά με την προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη». Ο ρόλος της ΕΤΕπ παγιώθηκε ουσιαστικά, μεταξύ άλλων μέσω αποκλειστικών κονδυλίων της ΕΤΕπ για δημοσιονομικές εγγυήσεις.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

11. Το Συμβούλιο (Γενικές Υποθέσεις) καλείται να εγκρίνει μερική γενική προσέγγιση, κατά τη σύνοδό του στις 16 Ιουνίου 2026, με βάση το κείμενο που περιέχεται στο έγγραφο ST 10442/26.